

Granollers escriurà un diari que reviurà el dia del bombardeig de 1938 amb diversos testimonis

La iniciativa de l'escriptor Albert Forns es confeccionarà amb el recull de nous testimonis

Barnusell, Mayoral i Forns, en la presentació del projecte | Ajuntament de Granollers

Granollers fa una darrera crida per recuperar testimonis i documents del bombardeig de 31 de maig de 1938. En els darrers anys, s'ha treballat per recuperar la memòria oral, gràfica i documental de la guerra civil i dels bombardejos de Granollers, uns recursos que complementen la recerca històrica que de fan anys estan fent els historiadors.

De fet existeix una entrevista audiovisual a més de quaranta persones i un recull de documents personals, i tot plegat es pot consultar al portal web de l'Arxiu Municipal.

Aquest dimecres al matí s'ha presentat en roda de premsa al pati de Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau un nou projecte que vol complementar aquesta tasca. Es tracta d'una iniciativa de l'escriptor granollerí Albert Forns, que té com a objectiu escriure un diari del bombardeig de 31 de maig de 1938, una obra que, segons l'Ajuntament, "contribueixi al coneixement de la història del bombardeig a partir de les vivències personals dels qui el van patir, fet amb visió literària, que pugui

esdevenir una obra que arribi a un públic ampli".

La 1a tinent d'alcalde, Alba Barnusell, ha presentat la campanya *Contra l'oblit. Crida a la memòria del bombardeig*, ideada per Helena Pielias de Frau. Recerques visuals, que "ha d'acabar de donar una empenta per recollir testimonis del bombardeig i rebuscar a casa els documents i elements de memòria que encara puguem tenir".

I és que el projecte planteja tot un any per recuperar aquesta memòria coral. Forns ha explicat que "aquesta darrera crida contra l'oblit ens ha de permetre aconseguir gent que va viure el bombardeig però també materials com cartes i diaris privats i també relats secundaris del bombardeig".

Prenent com a referència projectes literaris realitzats en territoris afectats per la guerra com el de Walter Kempowski a Alemanya, i amb tot el material del que ja es disposa i amb el que s'aconsegueixi en aquesta crida, l'escriptor es proposa elaborar el Diari del Bombardeig de Granollers de 31 de maig de 1938, un collage de totes les veus i testimonis, de manera que tots els relats personals s'encadenin per crear un relat coral de la jornada.

Així, la crida per recollir nous testimonis s'allargarà tot un any i es preveu que el projecte duri dos anys, amb l'objectiu de tenir l'obra el maig de 2023. Albert Forns treballarà, doncs, per "endreçar tots els testimonis i articular un relat trenat que esdevingui el diari col·lectiu del bombardeig".

L'alcalde, Josep Mayoral, ha destacat la trajectòria de l'escriptor i ha afirmat que aquest projecte "ens donarà la sensibilitat del moment i necessitem tenir-ho ben explicat amb una vocació literària que ens pot oferir l'Albert Forns".

S'ha habilitat una web del projecte (<http://www.granollers.cat/memoriabombardeig>) i diversos mitjans perquè la ciutadania pugui fer arribar el testimoni o informar dels materials dels que disposa: un correu electrònic (<mailto:memoriabombardeig@granollers.cat>) i un número de whatsapp: 689 652 143

83è aniversari del bombardeig

La presentació del projecte s'emmarca en el programa *Granollers, vila oberta a la pau* que enguany commemora el 83è aniversari del bombardeig de Granollers del 31 de maig de 1938. Així, Barnusell ha recordat les properes cites com les jornades de portes obertes al refugi de la plaça Maluquer i Salvador a partir del dissabte 29 de maig i fins dilluns dia 31. Es faran visites guiades en grups reduïts. És una activitat gratuïta i no cal reserva prèvia.

A més, el 31 de maig, com cada any, començarà amb l'acte de record a les víctimes del bombardeig, que tindrà lloc a les 9 del matí, l'hora en què els 5 avions enviats per l'Itàlia de Mussolini al servei del general Franco van bombardejar la ciutat, provocant un mínim de 224 morts, a més de nombrosos ferits i la destrucció de gran nombre d'edificis. L'aforament serà limitat però no cal reserva prèvia de places.

L'acte del cementiri comptarà, com sempre, amb l'acompanyament musical en col·laboració amb l'Escola Municipal de Música Josep Maria Ruera. En aquesta ocasió, a més de la participació habitual de representants de municipis propers, hi assistiran membres de la comissió executiva de la Xarxes d'alcaldes i alcaldesses per la pau de Catalunya, que seran a Granollers per celebrar una reunió. A més, hi haurà la presència d'un familiar de Joan Triadú ja que el programa *Granollers, vila oberta a la pau* d'enguany se suma als actes de l'Any Joan Triadú, amb motiu del centenari del seu naixement.

Es llegiran, doncs, fragments escrits per aquest mestre, pedagog, crític literari, escriptor, traductor, defensor de la llengua catalana i activista cultural que té una relació molt estreta amb Granollers i amb el bombardeig, ja que el va viure en primera persona des de l'escola on feia de

mestre. Triadú va arribar a Granollers el gener de 1938 per ocupar una plaça de mestre en una de les escoles de la Generalitat, l'Escola Ferrer i Guàrdia (al carrer Guayaquil, on ara hi ha l'Escola Pia) i s'hi va estar fins a final de gener de 1939. D'aquella experiència en va sorgir el dietari *Dies de memòria (1938-1940)*. *Diari d'un mestre adolescent*, que narra el seu dia a dia a l'escola i a la ciutat, inclosos els esdeveniments més tràgics: els bombardejos de 31 de maig de 1938 i els de 24, 25 i 26 de gener de 1939. Granollers i la seva gent, tal i com escriu ell mateix, van deixar una forta empremta en la vida del jove mestre: "Deixaré Granollers amb recança. Només en puc dir coses bones, positives i acollidores. El càstig que li van infligir aquests facciosos és un crim dels més grossos".

Joan Triadú va continuar vinculat a Granollers durant tota la seva vida i va participar en activitats de la ciutat en diverses ocasions. L'any 2002 va presentar el seu llibre de memòries i l'any 2003 va pronunciar el pregó de la Fira i Festes de l'Ascensió. El 2008, amb motiu de la commemoració del 70è aniversari del bombardeig i de la inauguració de Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau, Joan Triadú va ser un dels convidats i protagonistes dels actes.